

Jaarverslag 2019

Stichting Federatie Auteursrechtbelangen

Lange Voorhout 57

2514 EC Den Haag

Tel: 070 - 3109109

E-mail: federatie@auteursrecht.nl

Website: www.auteursrecht.nl/federatie

Inhoudsopgave

EEN VOORWOORD	3
I. INLEIDING.....	4
II. SECRETARIEEL VERSLAG 2019	5
II.a Heroriëntatie beleid en governance	5
II.b Wetgeving Europees en nationaal.....	6
II.c Interne evaluatie geschillencommissie auteurscontractenrecht.....	8
II.d Arbeidsmarktagenda.....	10
II.e Voorlichting.....	11
II.f Contacten met de overheid.....	12
III. VERSLAG ACTIVITEITEN TER ZAKE VAN COLLECTIEVE BESTEDINGEN.....	13
III.a Communicatiebeleid (Onderwijsproject).....	13
III.b Collectieve handhaving.....	14
III c. Geschillencommissie Auteurscontractenrecht (achtergronden).....	16
III d. Financiële ondersteuning Federatie en Platform Makers	17
IV. DE FEDERATIE: ORGANISATIE, WERKGROEPEN, BUREAU	18
IV.a Bestuur en Federatieraad	18
IV.b Werkgroepen	19
IV.c Secretariaat	19
IV.d Financiën.....	19

Een voorwoord schrijven bij het verslag over 2019 heeft iets heel onwerkelijks. Voorlopig het laatste jaar 'normaal'.

Een jaarverslag is bedachtzaam terugkijken, maar hoe bizar is dat deze keer. Het voelt bijna ongepast, pervers. Herbeleving van een vol jaar Federatie Auteursrechtbelangen kan niet zonder corona. Het virus maakt zaken futiel, en je verbaast je over opwinding om niets, en tevredenheid om niets.

Lege zalen, uitgegumde agenda's en verschralende bankrekeningen van getroffen creatieve werkers – de ontreddering kaatst terug en overstemt regelgeving over de *value gap*, 's wetgever's balanceeract tussen rigide toezicht en natuurlijke manoeuvreerruimte voor collectief beheer, getouwtrek om een kader voor bemiddeling en geschilbeslechting, en wat meer van zulke zaken die 2019 domineerden.

Uitgedaagd door de Europese en Nederlandse wetgever zochten we in 2019 binnen de Federatie de solidariteit, als het cement voor gemeenschappelijke standpunten. Niet alles kon in die ene envelope, maar we hebben het toch goed gedaan. De lijntjes werden korter. Onderwerpen genoeg om krakend te splijten, maar voldoende stimulans en commitment om als eenheid naar buiten te treden als dat kon.

Dat is mijn cue naar het heden: fantastisch dat deelnemende CBO's de middelen hebben gevonden om collega's in de problemen te hulp te komen, met de minister als verdubbelaar. Het Steunfonds Rechtensector gaat voor de meesten de problemen niet oplossen, maar als het het fonds lukt een beetje nood te verlichten en nieuwe dynamiek aan te slingeren, dan hebben we dát ook naar vermogen gedaan. Met diezelfde solidariteit, alweer, als cement.

Willem Wanrooij, uitvoerend secretaris Federatie Auteursrechtbelangen
Den Haag, 5 juni 2020

I. Inleiding

De Stichting Auteursrechtbelangen werd op 3 juli 1984 opgericht door zestien organisaties met belang bij auteursrecht en naburige rechten vanuit de behoefte om het

auteursrechtelijke en nabuurrechtelijke klimaat in praktische en ideële zin te verbeteren. In haar statuten werd het doel van de stichting als volgt omschreven: "het in praktische zin verbeteren van de mogelijkheden tot uitoefening van het auteursrecht (met inbegrip van eventuele daaraan verwante rechten) en het beschermen van de positie van de rechthebbenden krachtens zulk recht en hun rechtverkrijgenden, mede gelet op de redelijke belangen van de overige betrokkenen bij zulke bescherming".

Per 12 september 2012 is de stichting middels een statutenwijziging omgevormd in de Stichting Federatie Auteursrechtbelangen, Organisatie voor Auteursrecht en Naburige Rechten (hierna "de Federatie"). Het doel is daarbij als volgt aangepast: "het vergroten en versterken van het draagvlak voor het Auteursrecht, daaronder mede begrepen de naburige rechten, en bevordering van de bescherming en

verbetering van de positie van de rechthebbenden".

De Federatie is het samenwerkingsverband van drie aangesloten organisaties: Platform Makers, Platform Creatieve Media Industrie (PCMI) en VOI©E. Iedere aangesloten organisatie heeft drie zetels in het bestuur van de Federatie en vier zetels in de Federatieraad. De Federatieraad functioneert op basis van de statuten als een toezichthoudend orgaan met vergelijkbare bevoegdheden als een ledenvergadering. De Federatieraad dient het bestuur gevraagd of ongevraagd van advies over beleidsaangelegenheden. Vanwege de grote overlap in doelstellingen worden VOI©E en de Federatie vanaf de oprichting van VOI©E in 2008 bediend door een gezamenlijk bureau belast met de uitvoering.

In 2019 was het 35 jaar geleden dat de stichting (tegenwoordig dus de Federatie) werd opgericht. Begin februari 2020 hebben bestuur, raad en vele relaties en vrienden daarbij stilgestaan tijdens een memorabele bijeenkomst in de Koninklijke Schouwburg, in aanwezigheid van Minister Sander Dekker van Rechtsbescherming. De minister ging in op de stand van zaken, en de platformvoorzitters Erwin Angad-Gaur, Paul Solleveld en Fred Teeven keken vijf jaar vooruit, in hun toekomstvisies over auteursrecht en naburige rechten. Samen met een zeer attractief meerjarenoverzicht 1984-2020 zijn de speeches na te lezen via de webpagina van de federatie: www.auteursrecht.nl/federatie

II. Secretarieel verslag 2019

In dit deel van het jaarverslag gaan we in op een paar belangrijke onderwerpen waaraan bestuur en raad van de Federatie in 2019 aandacht hebben besteed. De collectieve bestedingen die VOI©E-leden financieren en waarvan de uitvoering onder auspiciën van de Federatie plaatsvindt, zijn in hoofdstuk III opgenomen: communicatieplan, collectieve handhaving en de geschillencommissie auteurscontractenrecht.

II.a Heroriëntatie beleid en governance

De heroriëntatie van het beleid en van de governance van de Federatie zijn in de eerste helft van het verslagjaar prominent punten op de agenda geweest.

Tussen de Federatie en VOI©E kwam een convenant tot stand waarin de onderlinge verhouding en taakverdeling zijn omschreven.

Ten aanzien van het voorzitterschap werd, na discussie eind 2018, definitief tot een proef besloten waarin de platformvoorzitters om beurten het voorzitterschap van de Federatie op zich zouden nemen. In de praktijk betekent dit dat een platformvoorzitter het stokje na ongeveer zes maanden aan een andere voorzitter overdraagt. Parallel daaraan is ook de samenwerking tussen de platformvoorzitters geïntensiveerd. In de loop van het jaar is aan de hand van concrete voorstellen besproken welke onderwerpen door de voorzitters in gezamenlijkheid zullen worden opgepakt, en welke apart. Het systeem van roulerend voorzitterschap is geheel 2019 naar tevredenheid van het bestuur verlopen. Het is bij de overgang van 2019 naar 2020 ongewijzigd voortgezet.

Het federatiebeleid werd op hoofdpunten geconcretiseerd in een activiteitenplan, dat in de loop van het jaar steeds werd geactualiseerd. Het plan bleek een goede checklist om de voortgang van de desbetreffende speerpunten van beleid te controleren. Enige van deze speerpunten komen in dit verslag nog terug.

De positie van de Federatieraad is uitvoerig aan de orde geweest. De oorspronkelijke doelstelling via de raad de achterban van de platforms meer bij het werk van de Federatie te betrekken komt niet uit de verf, was de conclusie. Het bestuur kon zich uiteindelijk vinden in het idee in het najaar een deelnemersvergadering te organiseren over een actueel thema, met een informele afsluiting.

Bij gebleken succes zou die formule wellicht de constructie van een Federatieraad kunnen vervangen (een statutenwijziging is dan noodzakelijk). In het najaar lukte het niet de beoogde deelnemersvergadering doorgang te laten vinden omdat de hoofdgast, de Minister van Rechtsbescherming Sander Dekker, helaas zijn deelname aan de bijeenkomst op het laatste moment moest afzeggen. Het evenement is doorgeschoven naar begin februari in 2020. Het vond plaats onder de noemer van de viering van het 35-jarig jubileum van de Federatie – mét enthousiaste deelname van minister Dekker.

II.b Wetgeving Europees en nationaal

Na afstemming met de Federatie hebben het Platform Makers, Buma-Stemra en diverse bij het Platform Creatieve Media Industrie (PCMI) aangesloten organisaties een brandbrief

gestuurd naar de Nederlandse leden van het Europees Parlement. Deze organisaties dringen er bij de EP-leden op aan de zogenaamde DSM Richtlijn te aanvaarden (richtlijn inzake auteursrechten en naburige rechten in de digitale eengemaakte markt en tot wijziging van Richtlijnen 96/9/EG en 2001/29/EG). De brief eindigt met het volgende statement:

“Rechthebbenden beschouwen de Richtlijn niet als ideaal, maar op diverse punten als belangrijke stap en als basis voor mogelijke nadere regulering in de toekomst. Stappen echter, die alles afwegende, niet langer mogen

blijven wachten. Aldus de balans opmakend, verzoeken wij u om in het belang van makers, uitvoerende kunstenaars, uitgevers en muziekproducenten de voorliggende auteursrechtlijn te steunen”.

(uit brief van 7 maart 2019 aan Nederlandse leden van het Europees Parlement van Platform Makers, NVPI Audio, Buma-Stemra, STOMP, NMUV en VMN)

Uiteindelijk is het Europees Parlement op 26 maart 2019 in een stemming van 348 tegen 274 leden akkoord gegaan, gevolgd door de Raad die op 15 april groen licht gaf voor het vernieuwde Europese auteursrechtelijke regiem.

De Federatie riep begin van de zomer een juristenwerkgroep ‘+’ in het leven om een reactie voor te bereiden op het concept implementatievoorstel DSM richtlijn dat vlak daarvoor in consultatie was gegeven door Justitie & Veiligheid. Bij de invoering van de DSM-richtlijn is niet alleen de juridische invalshoek belangrijk, maar juist bij deze richtlijn spelen commerciële en communicatieve aspecten ook een belangrijke rol, vandaar de bredere opzet van de werkgroep.

Hoewel niet over alle onderwerpen een gemeenschappelijk standpunt kon worden bereikt heeft de werkgroep zeer goed werk verricht, waardoor de Federatie begin september een uitgebreide reactie bij het ministerie van J&V kon indienen. Op verzoek van het bestuur is in een tweede ronde geprobeerd alsnog de rijen te sluiten over de Reprobel-fix en de transparantiebepaling, maar hoewel de tegenstellingen niet dramatisch waren is het tot een aanvullende gezamenlijke standpuntbepaling niet gekomen. Het ministerie heeft na de consultatie nog apart overleg gevoerd met de belangrijkste stakeholders waaronder de drie platforms, wat heeft geleid tot verbeteringen in het voorstel. De ministerraad zou eind januari 2020 akkoord gaan met het voorstel. Het implementatiewetsvoorstel richtlijn online omroepdiensten is in de zomer eveneens in consultatie gegeven. Het wetsvoorstel strekt tot implementatie van Richtlijn (EU) 2019/789 van 17 april 2019 tot vaststelling van voorschriften inzake de uitoefening van auteursrechten en naburige rechten die van toepassing zijn op bepaalde online-uitzendingen van omroeporganisaties en de doorgifte van televisie- en radioprogramma's en tot wijziging van Richtlijn 93/83/EEG van de Raad. De richtlijn heeft tot doel tot een bredere verspreiding van televisie- en radioprogramma's te komen. Bijvoorbeeld door het verlenen van licenties te vergemakkelijken, dan wel te verduidelijken. Interessant aspect is dat de richtlijn het onder meer mogelijk maakt dat andere makers dan de hoofdmakers (scenarioschrijver, regisseur en hoofdrolacteurs) ook aanspraak kunnen maken op een vergoeding voor de uitzending en doorgifte van hun film en programma's. Tot een overleg over een gemeenschappelijk standpunt is het niet gekomen. Het bestuur heeft de reacties overgelaten aan de meest betrokken partijen. Het voorstel voor de wijzigingswet toezicht en geschillenbeslechting collectieve beheersorganisaties is in mei door het kabinet goedgekeurd, en voor advies naar de Raad van State gezonden, en op 18 oktober aan de Tweede Kamer aangeboden. In een persbericht geeft Minister Dekker voor Rechtsbescherming aan dat hij het toezicht op het collectief beheer van auteursrechten verder wil aanscherpen, maar ook ongerechtvaardigde hinder bij beheersorganisaties wil voorkomen en goed gedrag wil belonen. Waar mogelijk heeft de Federatie haar platform VOI©E ondersteund om oplossingen te vinden voor een paar venijnige knelpunten.

De aandacht ging vooral uit naar de manier waarop de verhouding zal worden geregeld tussen CBO's en het CvTA (College van Toezicht Auteursrechten) inzake ex ante toezicht en transparantie - met name de publicatieplicht. De financiering van het toezicht was eveneens een kwestie waarover nog het nodige te doen was. Grote bezorgdheid is er over het effect van het overheidstoezicht op de concurrentiepositie van CBO's, een vraag die in het licht van de hand in hand gaande digitalisering en internationalisering zonder meer gewettigd is.

Aan de andere kant is als positief ervaren dat de wetgever heeft aangegeven de efficiency in het toezicht te willen verbeteren en meer ruimte te willen maken voor zelfregulering. Daardoor zou bijvoorbeeld een gezondere balans kunnen ontstaan tussen wettelijke voorschriften en het normenstelsel van het keurmerk. De werkgroep juristen heeft in een speciale bijeenkomst de punten op de i gezet, waarna VOI©E eind november haar opmerkingen en aanbevelingen heeft gestuurd naar de Tweede Kamer. Daaruit blijkt dat de CBO's ook positieve elementen zien in het wetsvoorstel en - onder voorbehoud - de toekomst met een zeker vertrouwen tegemoet zien:

“Wij zijn tevreden met de koers die in gang is gezet om goed gedrag te belonen en meer verantwoordelijkheid te leggen bij het eigen toezicht door en namens de rechthebbenden. [.....] Als het voorstel blijft bij dit evenwichtig samengestelde wetsvoorstel kunnen de CBO's en de door de CBO's vertegenwoordigde rechthebbenden ermee werken. Veel zal daarbij afhangen van de afspraken die VOI©E kan maken met het College over een doelmatiger toezicht [.....].”

(uit brief van 29 november 2019 aan leden Vaste Commissie voor Justitie en Veiligheid van de Tweede Kamer)

III.c Interne evaluatie geschillencommissie auteurscontractenrecht

(Zie over de achtergronden van de geschillencommissie hierna in het Verslag Activiteiten ter zake van Collectieve Bestedingen, bij III.c)

Na kritiek vanuit de kring van PCMI op het functioneren van de geschillencommissie auteurscontractenrecht heeft de Federatie begin van het verslagjaar besloten de regeling intern te evalueren. Een speciale werkgroep bestaande uit vertegenwoordigers van Platform Makers en Platform Creatieve Media Industrie heeft een inventarisatie gemaakt van de kritiekpunten.

De Federatie heeft mogelijke oplossingen vervolgens besproken met de directie van de Stichting Geschillencommissie voor Beroep en Bedrijf (SGB) bij wie de geschillencommissie auteurscontractenrecht is ondergebracht. Met medewerking van de SGB kon de speciale PM/PCMI-werkgroep een goede verbeteringsplan maken. Een van de voorstellen is om de geschillencommissie uit te rusten met drie leden uit de rechterlijke macht tenzij de zaak zo licht is dat met één rechter/voorzitter kan worden volstaan. In de oorspronkelijke samenstelling van de commissie zou in een aantal gevallen de beslissing in een geschil teveel alleen afhangen van het standpunt van de voorzitter. Men was het eens dat verbreding van de onafhankelijke component in de commissie het vertrouwen in de geschillenprocedure ten goede zou komen. Naast enige andere verbeteringen is intensief overleg gevoerd met de SGB over de registratie, en vooral binnen welke termijn, en onder welke voorwaarden, een registratie kan worden beëindigd. De SGB is de Federatie daarin ten dele tegemoet gekomen.

Eind 2019 waren de meest betrokken partijen nog niet tot een finaal oordeel gekomen over de nieuwe opzet van de regeling. Helaas bleef daardoor het grootste struikelblok, namelijk het zeer beperkte aantal registraties, in 2019 onopgelost. De waarde van de geschillencommissie auteurscontractenrecht is zeer twijfelachtig wanneer er op korte termijn niets verandert aan het geringe enthousiasme bij de exploitanten om zich aan te sluiten. Per einde verslagjaar hadden alleen muziekuitgevers zich collectief aangesloten plus een vijftal wetenschappelijke uitgevers. Hopelijk verandert dat alsnog in 2020 wanneer de Federatie partijen gaat uitnodigen om de knoop door te hakken. Voor de evaluatie van het auteurscontractenrecht, waar eind 2019 een begin mee is gemaakt, moet het hom of kuit zijn!

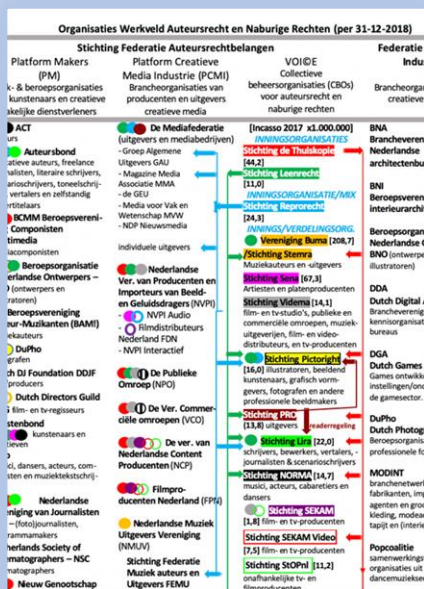
II.d Arbeidsmarktagenda

Het in november 2017 gelanceerde project Arbeidsmarktagenda Culturele en Creatieve Sector beoogde met belangrijke financiële ondersteuning van OCW een bijdrage te leveren aan verbetering van de economische positie van kunstenaars en de creatieve industrie. Deze doelstelling is voor de Federatie voldoende aanleiding om actief te participeren in het project. Anderzijds werd het een goede zaak gevonden om via deelname te proberen de positie van het auteursrecht binnen het beleidsterrein van OCW te verstevigen. Voor vele creatieve werkers en ondernemingen is auteursrecht cruciaal voor de verdien capaciteit. Het draait om erkenning en acceptatie van auteursrecht als middel om creatieve integriteit te beschermen en om een inkomen uit het beroep te verwerven. Voorlichting speelt daarbij een belangrijke rol. De Arbeidsmarktagenda kan een stimulans betekenen voor behoorlijke contractuele verhoudingen in de sector, met inbegrip van passende vergoedingen. Ondersteuning van adequate handhaving kan hierbij niet worden gemist.

In 2019 werd nog gewerkt met het systeem van aanjagers, waarvan de Federatie er een was (coördinerend aanjager, om precies te zijn). In die rol heeft de Federatie in januari meegewerkt aan een grote werkconferentie over de

arbeidsmarktagenda in Tivoli/Vredenburg in Utrecht. Tijdens een deelsessie over rechten kwamen uit het veld (culturele instellingen, lagere overheden) kritische geluiden over de complexiteit van licentieverkrijging. Een uitgebreid schema over hoe de sector georganiseerd is, dat voor de deelsessie samen met de Federatie Creatieve Industrie was voorbereid, was een schot in de roos, en gaf duidelijkheid waar men tot nu sprak van 'mist van organisaties'. In 2019 is de opzet van de arbeidsmarktagenda aanzienlijk veranderd. Het systeem van aanjagers is beëindigd. Speciale thema's worden ondergebracht in pluriform samengestelde werkgroepen of 'kenniskamers'. Het geheel staat nu onder leiding van een breed platform voor de culturele en creatieve arbeidsmarkt (Platform Arbeidsmarkt Culturele en Creatieve Toekomst: PACCT.) Een van de "kenniskamers" zou als speciaal aandachtspunt het intellectuele eigendomsrecht op zich kunnen nemen, maar in 2019 is die invulling nog niet tot stand gekomen.

Ter voorbereiding van de mogelijke oprichting van deze "kenniskamer" heeft de PACCT i.o. een breed samengestelde werkgroep bij elkaar geroepen die op 17 september gesproken heeft over toekomstige bemoeienis met het auteursrecht en dat leverde een paar waardevolle aanknopingspunten op voor concrete actiepunten.

Fragment van totaaloverzicht van organisaties in de creatieve sector die betrokken zijn bij auteursrecht, en hun onderlinge relaties, zoals verbindingen tussen beroepsorganisaties en CBO's. Informatie in 2019 voorbereid voor de arbeidsmarktagenda.

Uit de bijeenkomst die ook door een vertegenwoordiging van OCW werd bijgewoond kwam steun voor twee door de Federatie ingebrachte projecten, waar het ministerie uiteindelijk ook subsidie voor heeft verstrekt. Ten eerste gaat de Federatie een game laten ontwikkelen die in het onderwijsproject kan worden geïntegreerd, als eigentijds middel om de belangstelling van de deelnemende leerlingen – en in hun kielzog hun leerkrachten – nog specifiek op de lessen van ons onderwijsproject te richten. Het tweede voorstel betreft een onderzoek van BREIN naar de doelmatigheid van de combinatie waarschuwing/voorlichting bij ‘zware’ uploaders. In beide gevallen ging het om een bijdrage van 70 duizend euro. Kort na het overleg met het PACCT i.o. lanceerde Platform Makers twee korte animatiefilms en het boekje “De waarde van het Auteursrecht”. De animatiefilms kwamen tot stand dankzij een bijdrage van het Ministerie op voorspraak van de Regiegroep Arbeidsmarktagenda.

II.e Voorlichting

De website www.auteursrecht.nl is in Nederland de standaard voor wie gemakkelijk en overzichtelijk meer informatie wil over auteursrecht en naburige rechten. De site bevat een pagina over de Federatie die in het Nederlands zowel als het Engels beschikbaar is. Een aantrekkelijke video-infographic legt in 2 minuten uit waar het bij auteursrecht over gaat. Ook deze video hebben we sinds

2018 beschikbaar in het Engels. De website wordt door het bureau up to date gehouden. Het bureau beheert nog twee websites: auteursrechtvoorjou.nl en thecontentmap.nl. Auteursrechtvoorjou.nl introduceert auteursrecht bij de jeugd. De site wordt vaak bezocht in de Week van de Mediawijsheid, eind november. Onze deelname daaraan is vast onderdeel van het onderwijsproject (zie hoofdstuk III.a). De website thecontentmap.nl was bedoeld als een zo volledig mogelijke container van vindplaatsen van veilig en legaal materiaal. Intussen is besloten de website binnenkort af te sluiten omdat zij geen toegevoegde waarde meer heeft.

Ter bevordering van de interne communicatie verspreidt het bureau een e-mail bulletin: ‘Nieuws van het Lange Voorhout’. Dit bulletin wordt o.m. verzonden aan bestuur en raad Federatie Auteursrechtbelangen; algemeen bestuur, voorzitters en bestuursleden van leden VOI©E; vertegenwoordigers van de bij Platform Makers en Platform Creatieve Media Industrie aangesloten organisaties; directie BREIN en de werkgroep juristen.

Het 'Nieuws van het Lange Voorhout', dat dikwijls vertrouwelijke informatie bevat, verschijnt zo vaak als daartoe aanleiding is; in 2019 zijn 26 edities uitgebracht. Tevens ontvangen genoemden de wekelijkse openbare nieuwsbrief VOI©Email.

Naar aanleiding van informatie op de websites – of los daarvan – nemen jaarlijks circa 750 geïnteresseerden contact op met het bureau met vragen over de rechten. Hetzij als rechthebbende (in spe) of als gebruiker. Zij worden wegwijs gemaakt in de wereld van licenties en rechtsbescherming. Kijkend naar de reacties voorziet deze service prima in een behoefte.

II.f Contacten met de overheid

Elk kwartaal vindt een informele bijeenkomst plaats met vertegenwoordigers van J&V, EZK en OCW. Deze bijeenkomsten zijn in de eerste plaats gericht op informatie-uitwisseling zowel over nationale als internationale aangelegenheden. De internationale agenda betreft voornamelijk de ontwikkelingen in de Europese Unie.

De discussies tussen de Federatie en de ministeries zijn constructief en openhartig.

Het kwartaaloverleg is opgedeeld in een algemeen

deel, en een overleg waarbij een van de platforms centraal staat en apart met de ambtenaren overlegt. Belangstellenden uit de achterban van dat platform kunnen aan de bespreking deelnemen. Namens de Federatie treedt dan de desbetreffende platformvoorzitter als gespreksleider voor beide segmenten op. Deze formule is in 2018 ingevoerd en bevalt goed.

De overleggen hadden in 2019 plaats op 5 maart, 11 juni, 14 oktober en 26 november. Op 5 maart en op 26 november heeft PCMI gelegenheid gekregen afzonderlijk overleg te voeren met de ministeries. Op 11 juni was de beurt aan Platform Makers en op 14 oktober aan VOI©E.

III. Verslag activiteiten ter zake van collectieve bestedingen

III.a Communicatiebeleid (Onderwijsproject)

Het schooljaar 2018-2019 kon de Federatie met enthousiasme afsluiten. Het pakket met les- en voorlichtingsmateriaal gericht op de hoogste klassen van het basisonderwijs was bijzonder succesvol geweest. Naast positieve reacties van docenten stemden de cijfers over het bereik van de diverse projectonderdelen

ook tot tevredenheid. Toen tegen de zomer de balans kon worden opgemaakt was de conclusie dat bijna 140 duizend leerlingen van de groepen 6, 7 en 8 een of meerdere lessen over auteursrecht hadden gekregen. Dat is ongeveer eenderde van alle leerlingen in deze groepen in Nederland. Vele leerlingen hadden daarmee op een instructieve en plezierige manier kennis gemaakt met makers en makerschap, alsmede andere essentialia van auteursrecht en naburige rechten – dit alles met het thema Wijs met Media Omgaan als uitstekend aanknopingspunt.

Belangrijke succesfactoren voor 2018-2019 waren:

- onder professionele begeleiding kon de mening worden getoetst van docenten in het basisonderwijs over inhoud en vormgeving van de lessen, en deze werden daarop aangepast;
- er was exposure op sociale media gericht op docenten, als speerpunt van promotie en voorlichting, uitgevoerd door experts op het terrein van content marketing;
- digitalisering werd doorgevoerd van het lesmateriaal, en de transformatie naar materiaal dat geschikt is voor digibord(tools) werd gerealiseerd;
- er werd een belangrijke nieuwe internetbron toegevoegd waar het lesmateriaal (gratis!) beschikbaar is (naast KlasseTV kunnen docenten nu ook bij Gynzy terecht);
- deskundig uitgevoerde effectmeting vond plaats bij een grote groep leerlingen die waardevolle informatie opleverde voor ontwikkeling van toekomstige lessen.

Zonder de subsidie van 60 duizend euro van EUIPO, het Bureau voor intellectuele eigendom van de Europese Unie, waren vele van deze activiteiten onhaalbaar geweest. Het Europese geld gaf de extra armslag om het onderwijsproject te optimaliseren. De subsidie werd in het voorjaar 2019 definitief toegewezen, mét de complimenten van de EU voor de behaalde resultaten. De manier waarop de subsidiegever de resultaten van

BA©AS¹ heeft begroet biedt zeker perspectieven om in de subsidieronde van 2021 wederom met succes een aanvraag te doen.

De voorbereidingen voor het vierde jaar van het onderwijsproject werden in de zomer van 2019 gemotiveerd en geestdriftig opgepakt. Twee belangrijke speerpunten waren het optimaliseren van het lesmateriaal en de ontwikkeling van een nieuw social media programma. Conclusie was dat de lessen die in het schooljaar 2018-2019 beschikbaar waren opnieuw kunnen worden gebruikt, nog steeds onder de noemer van Wijs met Media Omgan.

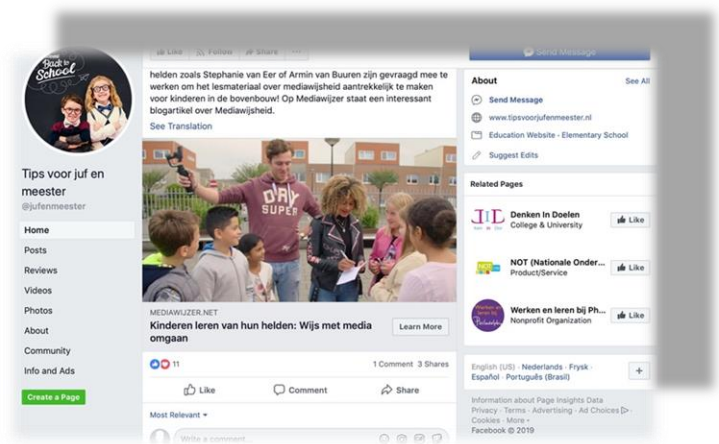

Een nieuwe les over 'hacken' werd gelanceerd in de aanloop naar de Week van de Mediawijsheid (november). De Week van de Mediawijsheid blijkt ieder jaar een uitstekend vehikel om ons lesprogramma onder de aandacht te brengen van de leerkrachten en leerlingen. Het idee om in het voorjaar met een les extra aandacht te besteden aan de musical is in 2020 doorkruist door de Coronacrisis, en de musical-les belandt daardoor voorlopig op de plank.

Het bestuur ging akkoord met het voorstel een substantieel deel van het budget dat voor het onderwijsproject 2019-2020 is gereserveerd (50 duizend euro) weer voor sociale media in te zetten. De

(video)presentaties worden uitgezet op eigen Facebook- en Instagrampagina's of op platforms die grote populariteit genieten onder de leerkrachten.

In het verslagjaar is ook een begin gemaakt met de ontwikkeling van een speciale game waarvoor OCW de Federatie in het kader van de Arbeidsmarktagenda een subsidie heeft verstrekt van 70 duizend euro (zie hiervoor bij II.d Arbeidsmarktagenda).

III.b Collectieve handhaving

De collectieve handhaving wordt in Nederland opgedragen aan stichting BREIN. BREIN stelt zich ten doel om zowel het ongeautoriseerde aanbod als het gebruik daarvan te verminderen. Het richt zich daarbij op alle betrokken partijen: sites/diensten, uploaders, hosting providers, access providers, betaaldiensten, adverteerders en advertentiediensten, zoekmachines en eindgebruikers/consumenten.

¹ BA©AS (Building Awareness for Copyright at School) was de titel die de Federatie voor het deels gesubsidieerde schooljaar 2018-2019 aan het project had meegegeven.

Hoewel opzettelijke inbreuk strafbaar is als misdrijf, legt de overheid de primaire verantwoordelijkheid voor handhaving bij de rechthebbenden zelf. Daarvoor is BREIN opgericht. BREIN dwingt de naleving van de bestaande wet- en regelgeving via de rechter af en creëert daarmee voor alle rechthebbenden een raamwerk van rechtspraak waarbinnen de civielrechtelijke handhaving plaatsvindt.

Tussen de Federatie en BREIN is een Convenant Collectieve Handhaving gesloten. Een van de afspraken gaat over de invloed van de Federatie op de gang van zaken bij BREIN. Een niet onbelangrijk onderdeel daarvan is dat het bestuur van de Federatie de leden van het bestuur van BREIN benoemt. De Federatie heeft op die manier eveneens invloed op de verhouding makers-producenten in het BREIN bestuur: Platform Makers en PCMI dragen ieder zes bestuursleden voor ter benoeming door de Federatie. De Platforms kunnen er zo voor zorgen dat alle sectoren (muziek, beeld, geschriften, film, televisie) en categorieën rechthebbenden (uitgevers, producenten, auteurs, uitvoerende kunstenaars) evenwichtig zijn vertegenwoordigd.

Resultaten BREIN 2019

BREIN voerde in 2019 de onderstaande aantallen

handhavingsacties uit:

- 596 onderzoeken voltooid, 243 lopend;
- 564 illegale sites/diensten verwijderd;
- 1 site (The Pirate Bay) en 258 TPB proxies/mirrors dynamisch geblokkeerd op IP en DNS; 333 proxies hebben hun dienst gestaakt;
- 23 illegale handelaars IPTV/VOD-abonnementen gestopt;
- 12 Facebookgroepen aangepakt;
- 1.184.614 zoekresultaten verwijderd en, op verzoek, 1.854 cyberlocker files en 1.107 YouTube bestanden;
- 1.818 online aanbod advertenties verwijderd;
- 29 schikkingen/onthoudingsverklaringen.

In de BREIN / Ziggo zaak heeft de hoogste Europese rechter (Hof van Justitie) bepaald dat The Pirate Bay zelf ook inbreuk maakt met het door haar beheerde aanbod van door gebruikers geüploade torrentlinks voor inbreukmakende content. Deze uitleg is in 2017 door de Nederlandse Hoge Raad bevestigd en de zaak is voor de eindbeslissing verwezen naar het Hof Amsterdam die de proportionaliteit van de maatregel nogmaals zal beoordelen. In het verslagjaar loopt deze zaak nog.

BREIN participeert in het overleg tussen vertegenwoordigers van organisaties van rechthebbenden en van service en access providers op instigatie van de ministeries van Justitie en Veiligheid en van Economische Zaken en Klimaat met als doel samenwerking bij voorlichting en handhaving. Voornoemde nog niet afgewikkelde procedure maakt het lastig om afspraken te maken over samenwerking bij de handhaving.

III c. Geschillencommissie Auteurscontractenrecht (achtergronden)

Auteurs, uitvoerend kunstenaars, uitgevers en producenten kunnen geschillen over hun exploitatiecontract voorleggen aan de daartoe door de wetgever aangewezen Geschillencommissie Auteurscontractenrecht. Deze geschillencommissie is door de Federatie Auteursrechtbelangen ondergebracht bij de Stichting Geschillencommissies voor Beroep en Bedrijf (SGB). De voorzitters van de commissie worden aangezocht door SGB, er is een 'pool' van commissieleden (aan de behandeling van een geschil nemen ten minste twee commissieleden deel) die zijn voorgedragen door Platform Makers en PCMI. De Federatie heeft daarnaast een aantal (bemiddelings)deskundigen voorgedragen. Het is de bedoeling dat de Geschillencommissie Auteurscontractenrecht waar mogelijk en zinvol altijd eerst probeert een schikking tot stand te brengen via bemiddeling door een deskundige.

De grondslag voor een geschillencommissie is via de Wet auteurscontractenrecht per 1 juli 2015 in de Auteurswet opgenomen. Het kan gaan over de vraag of het overeengekomen honorarium billijk is, of nog billijk is bij een zeer succesvolle of een onvoorziene exploitatie, of het werk nog wel (voldoende) geëxploiteerd wordt om de overeenkomst voor alle exploitatierechten te continueren, of over de vraag of een bepaling in de overeenkomst wel of niet onredelijk bezwarend is voor de maker, bijvoorbeeld in geval van toekomstige werken.

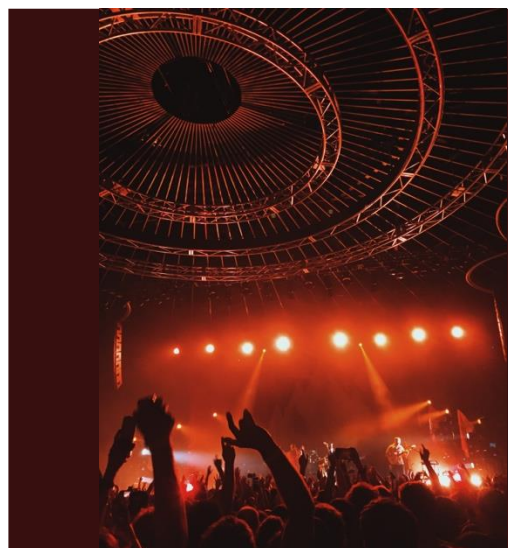
Zowel makers als exploitanten kunnen hun geschil voorleggen aan de Geschillencommissie. Exploitanten dienen zich te registreren bij de SGB om behandeling van een geschil mogelijk te maken. Er is een eigen bijdrage van 150 euro. De overige kosten worden gefinancierd uit een door VOI©E beheerd fonds.

In 2018 zijn de eerste twee, gevoegd behandelde, geschillen tot een uitspraak gekomen. Het tegenvallende aantal registraties en vragen over de procedure naar aanleiding van de eerste uitspraak waren voor het bestuur van de Federatie aanleiding om in 2019 een eerste evaluatie uit te voeren over deze geschillenregeling. Zie over deze actualiteit het secretarieel verslag bij II.c.

III d. Financiële ondersteuning Federatie en Platform Makers

De Federatie en alle onder de bestuurlijke verantwoordelijkheid van de Federatie vallende activiteiten worden door de VOI©E-leden gefinancierd.

Om de vak- en beroepsorganisaties van makers en uitvoerende kunstenaars in staat te stellen op gelijkwaardige wijze aan de collectieve belangenbehartiging deel te nemen, ontvangt Platform Makers van VOI©E een bijdrage in de financiering. PCMI heeft geen financiële bijdrage nodig voor de collectieve belangenbehartiging namens de brancheorganisaties van producenten en uitgevers.

bevordering van
de bescherming
en verbetering van
de positie van de
rechthebbenden

IV. De Federatie: organisatie, werkgroepen, bureau

IV.a Bestuur en Federatieraad

Het bestuur van de Stichting Federatie Auteursrechtbelangen bestaat uit negen vertegenwoordigers van de drie aangesloten platforms, drie van elk.

De voorzitters van de platforms traden in 2019 roulerend op als voorzitter van de Federatie.

Het bestuur bestond in 2019 uit de volgende personen:

Namens Platform Makers:

Erwin Angad-Gaur

Jan Hilbers

Caspar de Kieffe

Namens Platform Creatieve Media Industrie:

Martijn David

Arie Landsmeer

Paul Solleveld

Namens VOI©E:

Markus Bos

Fred Teeven

Cees Vervoord

Het bestuur werd bijgestaan door een uitvoerend secretaris, Willem Wanrooij.

In de Federatieraad waren in 2019 de volgende personen afgevaardigd:

Door Platform Makers:

Bert Bouma

Valentijn de Jongh

Pascale Kos

Yael Watchman

Door Platform Creatieve Media Industrie:

Ad Heskes

Arjo Kramer

Gamila Ylstra

Ronald Vecht

Door VOI©E:

Peter Boertje
Vincent van den Eijnde
Sander Jansen
(vacature)

Het bestuur van de Federatie Auteursrechtbelangen vergaderde in 2019 tweemaal apart, op 15 maart en 24 september, en tweemaal gezamenlijk met de Federatieraad op 7 juni en 29 november.

IV.b Werkgroepen

De Federatie kent een werkgroep Juristen die bestaat uit een brede groep van auteursrechtelijke en nabuurrechtelijke deskundigen uit de kring van de bij de stichting aangesloten organisaties, die zowel de Federatie als VOI©E adviseren. In 2019 heeft de werkgroep Juristen geadviseerd over de internetconsultatie voor de implementatiewet auteursrechttrichtlijn in de eengemaakte digitale markt en over het consultatievoorstel tot aanpassing van de Wet Toezicht.

De werkgroep communicatie adviseert het bestuur over de praktische uitwerking van het communicatieplan voor de collectieve voorlichting. Met het oog op het onderwijsproject is de werkgroep bemenst met onderwijs- en communicatiespecialisten en het bureau van de Federatie.

IV.c Secretariaat

Het secretariaat van de Federatie is gevestigd aan het Lange Voorhout nr 57, waar zij huisvesting en bureau deelt met VOI©E. In 2019 verleenden Marleen van Vliet en Michel Frequin als vaste medewerkers van het bureau ondersteunende werkzaamheden voor de Federatie.

IV.d Financiën

Voor de financiën wordt verwezen naar het financieel verslag 2019 van de Federatie.

Fotografie (pagina): Peter Lewicki (3); Marcus Wallis (4); Florian Klauer (5); Edwin Andrade (5); Jakob Owens (6); Mike Petrucci (7); Paul Siewert (8); Jens Thekkeveettil (9); Drew Patrick Miller (12); Daniel Olivo (15); Aaron Paul (17).